

Planeringsförutsättningar

Investeringsplan Region

Västerbotten 2022–2025

Innehåll

Sammanfattning	2
Investeringar 2022–2025	3
Bakgrund	3
Investeringsplan 2022–2025	4
Finansiering	6
Avskrivningskostnader	7
Investeringar Fastighet 2022–2025	8
Investeringar MT 2022–2025	15
Investeringar IT 2022–2025	17
Investeringar Hjälpmedel 2022–2025	19
Investeringar Regional utveckling 2022–2025	19
Bilaga: Investeringsplan per investeringsområde	20
Investeringsplan fastighet 2022–2025, Mkr	20
Investeringsplan MT 2022–2025, Mkr	22
Investeringsplan IT 2022–2025, Mkr	22

Sammanfattning

De senaste åren har Region Västerbottens investeringsutgifter stigit kraftigt och uppgår för perioden 2017–2020 till närmare fem miljarder kronor.

Totalt för planperioden 2022 – 2025 planeras investeringsutgifterna uppgå till 2 960 miljoner kronor. Investeringar i regionens fastigheter utgör det absolut största investeringsområdet med 2 121 miljoner kronor.

I prioriteringsarbetet inför planperioden 2022–2025 har några av de investeringsbehov som inte ryms inom nuvarande plan lyfts fram som extra kritiska. Att inte genomföra dessa investeringar bedöms få stor påverkan på verksamhetens effektivitet, arbetsmiljö och säkerhet. Det är framförallt inom fastighetsinvesteringar som behovet att öka investeringsramarna är störst men även IT har behov av en ökad ram år 2023 på grund av en tidsförskjutning i utbetalning i ett pågående projekt. Totalt uppgår de investeringsbehov som föreslås läggas till investeringsplanen 2022–2025 till 592 miljoner kronor. Den föreslagna utökningen av befintlig plan kommer att beredas ytterligare under första kvartalet 2021 och återrapporteras inför beslut om investeringsplan 2022–2025.

Stora investeringsutbetalningar i kombination med stora underskott i verksamheten innebär att det kassaflöde som den löpande verksamheten genererat inte räckt för att täcka investeringsutbetalningarna. För att finansiera investeringsutgifterna har regionen under perioden juli 2017 till december 2020 lånat totalt 2 600 miljoner kronor. För att klara finansieringen av investeringsplanen med egna medel krävs att verksamhetsresultatet förbättras jämfört med tidigare år. Klarar regionen att ställa om till en budget i balans genereras ett kassaflöde som över tid räcker för att finansiera både investeringsbehovet och den ökande pensionsskulden.

De höga investeringsnivåerna innebär även att avskrivningskostnaden prognosticeras öka från dagens drygt 400 miljoner kronor till omkring 550 miljoner kronor år 2025. Detta innebär i praktiken att avskrivningskostnaden kommer att utgöra en större del av regionens totala budget och att en omfördelning av budgetutrymme måste ske från övrig verksamhet.

Investeringar 2022–2025

Bakgrund

Den kraftigt ökade investeringsnivån de senaste åren beror delvis på en ökad digitalisering och medicinteknisk utveckling men framförallt är det behovet av upprustning och nybyggnation av fastigheter som driver investeringsutgifterna. Merparten av regionens lokaler byggdes på 50, 60 och 70-talet och är i stort behov av renovering men även anpassning för att möta kraven från framtidens hälso- och sjukvård. Fastighetsbeståndet har nått en ålder där planerat underhåll inte längre räcker för att möta kraven på effektivare och mer ändamålsenliga lokaler. Investeringar i regionens fastigheter för en förbättrad arbetsmiljö, patientmiljö och energiåtgång är nödvändigt för att regionen i framtiden ska kunna bedriva en effektiv verksamhet. Ett stort investeringsbehov är en utmaning som Region Västerbotten delar med övriga kommuner och regioner.

Stora investeringsutbetalningar i kombination med stora ekonomiska underskott i verksamheten har resulterat i att regionen de senaste åren haft en låg självfinansiering av investeringar och en låneskuld som stigit snabbt. Våren 2019 upprättades en långsiktig och finansierad investeringsplan med syfte att tydliggöra de ekonomiska förutsättningarna och utarbeta en långsiktig strategi för investeringsverksamheten. I den långsiktiga investeringsplanen beskrevs det totala investeringsbehovet och de prioriteringar som genomförts för att uppnå en, utifrån förutsättningarna, hållbar plan för investeringar. Prioriteringar var nödvändigt för att klara finansieringen på kort- och lång sikt och för att säkra ett ordnat genomförande, utan allt för stor påverkan på verksamheten. Investeringsutrymmet i den långsiktiga investeringsplanen låg betydligt högre än historiska investeringsnivåer men understeg behovet inom alla investeringsområden.

Investeringsplanen för år 2022-2025 följer i stort den långsiktiga investeringsplanen som togs fram våren 2019. Investeringsutgifterna var som högst år 2019 med 1 478 miljoner kronor och enligt planen ska investeringsutgifterna minska och efter år 2022 plana ut på omkring 700 miljoner kronor per år. Investeringsbehov förändras dock över tid och respektive investeringsområde bereder och prioriterar tillsammans med verksamheten behoven löpande. Regionens ekonomiska förutsättningar att finansiera investeringsutgifter kan även de förändras över tid. Den långsiktiga planen pekar ut en riktning utifrån gällande förutsättningar men ses över och uppdateras årligen.

Inför år 2022 har planeringsprocessen för framtagande av investeringsplan och investeringsram förändrats jämfört med tidigare år. Investeringsplanen år 2022–2025 är numera en integrerad del av regionens planeringsförutsättningar och budgetprocess och bereds i styrelse och nämnder under våren 2021 inför beslut om investeringsram i regionfullmäktige i juni 2021. Investeringsplanen kommer att sträcka sig över fyra år men i grunden är planeringshorisonten tio år.

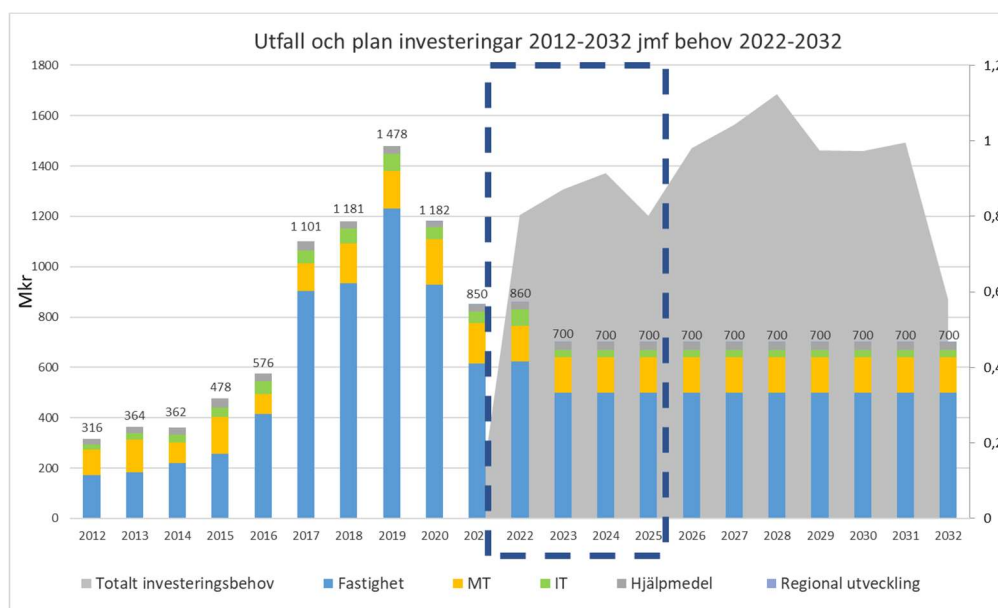
Investeringsplan 2022–2025

Investeringsplanen för år 2022–2025 grundar sig på prognosen för beslutade och planerade investeringar per december 2020. Totalt för planperioden uppgår regionens investeringsutgifter till 2 960 miljoner kronor.

Investeringsplan	2022	2023	2024	2025	Totalt
Fastighet	621	500	500	500	2 121
MT	140	140	140	140	560
IT	69	30	30	30	159
Hjälpmedel	29	29	29	29	116
Regional utveckling	1	1	1	1	4
Totalt	860	700	700	700	2 960

Tabellen visar planerade investeringsutgifter per investeringsområde för åren 2022–2025.

Trots att regionen de senaste fyra åren ökat investeringsnivåerna kraftigt med investeringsutgifter på närmare fem miljarder kronor finns det stora investeringsbehov som inte ryms i befintlig plan. Totala investeringsbehovet de närmsta tio åren är beräknat till omkring 15 miljarder kronor. Regionens långsiktiga plan med en investeringsnivå på 700 miljoner kronor per år från och med år 2023 innebär att behov motsvarande cirka sju miljarder kronor prioriteras utanför den tioåriga planeringshorisonten 2022–2032. Bara för planperioden 2022–2025 uppgår behovet av investeringar som prioriterats utanför perioden till 2 133 miljoner kronor.

Diagrammet visar utfall investeringar 2012–2020, prognos investeringar 2021 samt investeringsplan 2022–2032 uppdelat per investeringsområde (staplar). Fältet visar det totala investeringsbehovet 2022–2032.

Förslag till utökad investeringsplan

I prioriteringsarbetet inför planperioden 2022–2025 har några av de investeringsbehov som inte ryms inom nuvarande plan lyfts fram som extra kritiska. Att inte genomföra dessa investeringar bedöms få stor påverkan på verksamhetens effektivitet, arbetsmiljö och säkerhet. Det är framförallt inom fastighet som behovet att öka investeringsramarna är störst men även IT har behov av en ökad ram år 2023 på grund av en tidsförskjutning i utbetalning i ett pågående projekt. Totalt uppgår de investeringsbehov som föreslås läggas till investeringsplanen 2022–2025 till 592 miljoner kronor. Mer detaljerad information om det föreslagna utökningarna återfinns i avsnittet för respektive investeringsområde.

Område	Investeringsobjekt	2022	2023	2024	2025	Totalt
Fastighet	Byggnad 23		10	150	280	440
Fastighet	Vindelns folkhögskola	60				60
Fastighet	Ny HC	15	50			65
Fastighet	Robusta sjukhus	13				13
IT	Vårdssystem		14			14
Summa		88	74	150	280	592

Tabellen visar de investeringsobjekt och de utgifter per år som investeringsplanen 2022–2025 föreslås utökas med.

Inkluderas de föreslagna utökningarna uppgår investeringsplanen till totalt 3 552 miljoner kronor. Den föreslagna utökningen av befintlig plan kommer att beredas ytterligare under första kvartalet 2021 och återrapporteras inför beslut om investeringsplan 2022–2025.

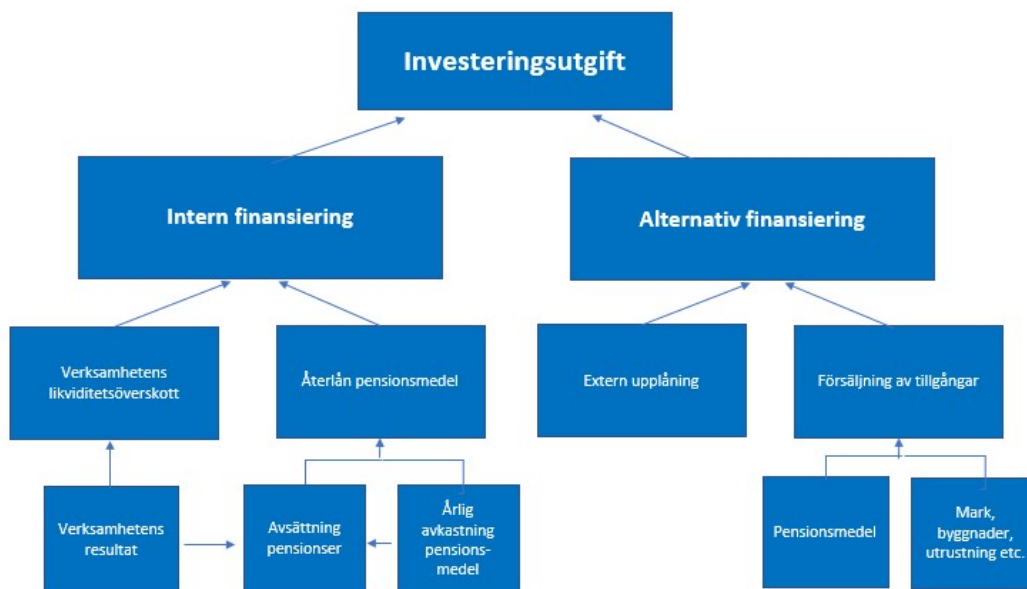
Utökad investeringsplan	2022	2023	2024	2025	Totalt
Fastighet	712	560	650	780	2 702
MT	140	140	140	140	560
IT	66	44	30	30	170
Hjälpmedel	29	29	29	29	116
Regional utveckling	1	1	1	1	4
Totalt	948	774	850	980	3 552

Tabellen visar investeringsplan år 2022–2025 inklusive förslag till utökning.

Finansiering

En långsiktigt hållbar finansiering av investeringar sker genom att nyttja det kassaflöde som den egna verksamheten genererar. Regionens likviditetsöverskott ska dock även användas till avsättningar för framtida pensionsutbetalningar. Att inte avsätta medel till framtida pensionsutbetalningar, så kallat återlån, är en möjlig finansieringslösning på kort sikt. På längre sikt krävs dock ett kassaflöde som klarar finansieringen av årliga investeringsutgifter, amortering av befintliga låneskulder samt avsättning till framtida pensionsutbetalningar.

Andra alternativa finansieringslösningar kan exempelvis vara extern upplåning eller försäljning av tillgångar som värdepapper i pensionsportföljen eller byggnader och mark. Försäljning av värdepapper i pensionsportföljen går dock inte att kombinera med målet om 100 procent finansierad pensionsskuld. Försäljning av tillgångar i form av mark, byggnader och utrustning är ett möjligt finansieringsalternativ.

Bilden visar exempel på möjliga finansieringsalternativ till regionens investeringsutgifter.

Regionens tidigare strategi var att investeringar enbart ska finansieras med interna medel, alltså från det överskott som den löpande verksamheten genererar. De senaste årens ökade investeringsnivåer i kombination med stora underskott i verksamheten har medfört att även extern upplåning varit nödvändigt för att finansiera investeringarna. Fram till och med december 2020 har regionen lånat totalt 2 600 miljoner kronor.

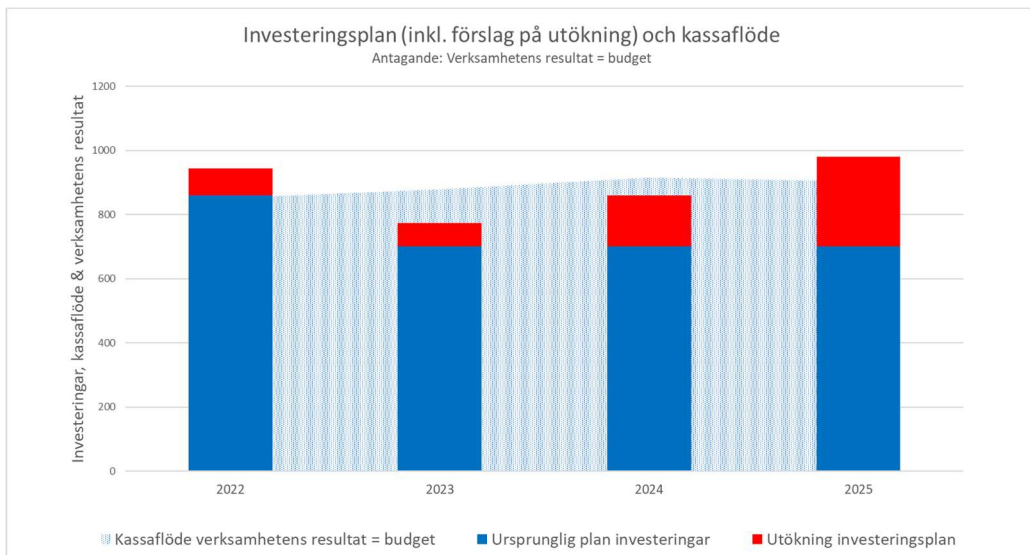
De finansiella målen sätter ramarna för finansieringsverksamheten och innebär att investeringar över tid ska finansieras med egna medel. Lånefinansiering kan dock användas för att delfinansiera tillfälligt höga investeringsnivåer. Den totala räntebärande låneskulden, exklusive pensionskulden, får enligt de finansiella målen högst uppgå till

45 procent av skatter och generella statsbidrag. För planperioden 2022–2025 innebär detta ett tak för upplåning till investeringar på cirka 4,5 miljarder kronor.

Finansiering av investeringsplan 2022–2025

Regionens behov av nyupplåning till investeringar är direkt beroende av storleken på investeringsutgifterna och det kassaflöde som den löpande verksamheten genererar. En förutsättning för att klara finansieringen av investeringsbehovet utan att bygga upp stora låneskulder är ett förbättrat verksamhetsresultat jämfört med tidigare år. Med ett verksamhetsresultat i nivå med budget skulle regionen generera ett kassaflöde som över tid är tillräckligt för att finansiera både regionens investeringsbehov och ökande pensionseskuld.

Prognos av regionens kassaflöde visar att befintlig plan kan finansieras med egna medel om resultatet i verksamheten är i nivå med budget. Beslutas om en ökad investeringsplan enligt förslaget kan det behövas en mindre del lånefinansiering år 2022 och 2025.

Diagrammet visar investeringsutgifter enligt investeringsplan, inklusive förslag till utökning (staplar), samt prognos av kassaflöde från löpande verksamhet med ett resultat i verksamheten i enlighet med budget (fält)

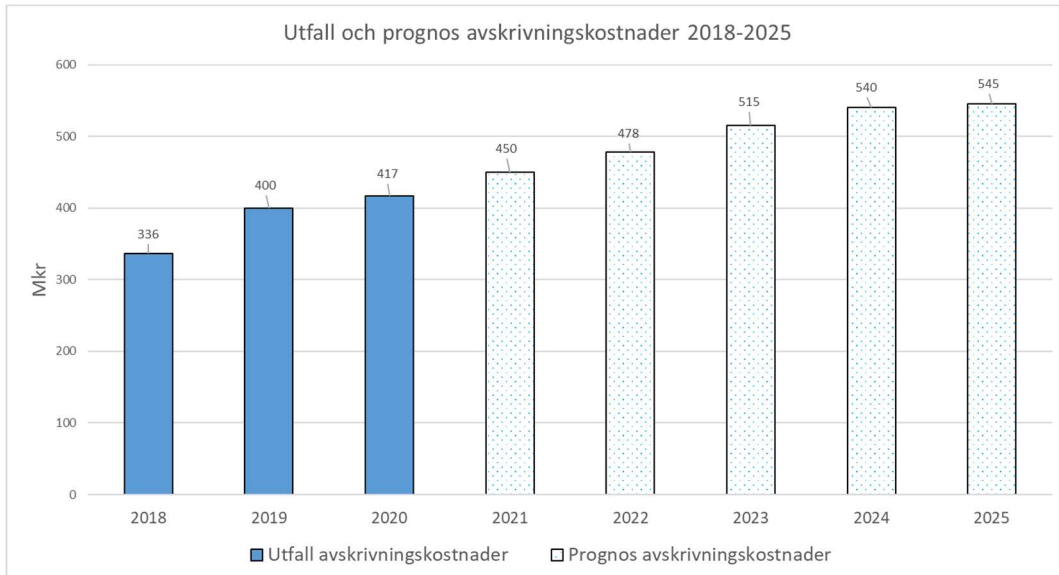
Avskrivningskostnader

Avskrivning är ett begrepp inom redovisningen som innebär att anskaffningsutgiften för en tillgång kostnadsförs över det antal år som motsvarar den ekonomiska livslängden. Detta görs för att kostnaden för en investering ska belasta resultatet under hela tillgångens livslängd och inte enbart det år inköpet genomförs.

De senaste årens ökade investeringsnivåer har inneburit en ökad avskrivningskostnad. År 2018 uppgick regionens avskrivningskostnad till 336 miljoner kronor och i slutet av planperioden prognosticeras avskrivningskostnaden uppgå till omkring 550 miljoner

kronor. Detta innebär i praktiken att avskrivningskostnaden kommer att utgöra en större del av regionens totala budget och att en omfördelning av budgetutrymme måste ske från övrig verksamhet.

Diagrammet visar utfall för avskrivningskostnader år 2018–2020 och prognos år 2021–2025.

Den föreslagna utökningen av investeringsutgifterna på 592 miljoner kronor kommer att öka avskrivningskostnaderna med cirka 20 miljoner kronor per år.

Avskrivningskostnaderna faller ut i takt med att investeringsprojekten färdigställs vilket innebär att den föreslagna ökningen av investeringsutgifterna främst får effekt på avskrivningskostnaderna från år 2026 och framåt.

Investeringar Fastighet 2022–2025

Investeringsplan Fastighet	2022	2023	2024	2025	Totalt
Totala investeringar, mkr	621	500	500	500	2 121
Varav strategiska investeringar	434	325	366	423	1 548
Varav reinvesteringar/säkerhet	187	175	134	77	573

Investeringsbehoven i regionens fastigheter är stora och omfattande prioriteringar har varit nödvändiga för att ta fram en ekonomiskt hållbar plan för kommande års investeringar. Prioriteringen av fastighetsinvesteringar har utgått från tre perspektiv, byggnadsrelaterad ohälsa, byggnadsteknisk status och verksamhetskritiska investeringar.

Fastslagna mål i fastighetsutvecklingsplanen anger att den långsiktiga utvecklingen av fastigheter ska motsvara verksamhetens behov av lokaler med goda samband. Byggnaderna ska utvecklas med avseende på energi- och yteffektivitet och de tekniska systemen ska vara driftsäkra och kostnadseffektiva.

Utvecklingen i hälso- och sjukvården mot en god och nära vård innebär att gällande fastighetsutvecklingsplan behöver revideras. Det är av största vikt att målbilder för vårdutvecklingen klargörs för att regionen strategiskt och taktiskt ska kunna planera kommande års fastighetsinvesteringar. Under första kvartalet år 2021 behöver fastighet tillsammans med verksamheten genomföra ett flertal aktiviteter för att revidera fastighetsutvecklingsplanen år 2022 och framåt.

Under planperioden kommer flera viktiga investeringar genomföras som bidrar till ökad värdeeffektivitet, energieffektiviseringar och förbättrad arbetsmiljö. Flera investeringstunga projekt kommer att färdigställas och utvecklingen kring Skellefteå lasarett kommer att starta upp. I Lycksele planeras för den nya länken vilket starkt kommer att bidra till att förbättra flöden och kapacitet inom Lycksele lasarett.

Totala investeringar i byggnader uppgår under perioden till 2 121 miljoner kronor, av dessa är 1 993 miljoner kronor ännu inte beslutade projekt.

Umeå, NUS

Projektet avseende ny psykiatribyggnad kommer att färdigställas i början av planperioden, med planerad inflyttning under 2022. Renovering av byggnad 5A för en förlängd livscykel där fönster och tekniska installationer byts, färdigställs i början av planperioden. Samtliga våningar inreds sedan för nya verksamheter. Renovering av byggnad 10F påbörjas under planperioden och planering av byggnad 23:s framtida nyttjande är ytterligare två större projekt.

För att säkerställa att de tekniska systemen fortsatt ska vara driftsäkra, kommer reinvesteringar och säkerhetsrelaterade investeringar att uppgå till cirka 145 miljoner kronor under planperioden.

Under perioden 2022–2025 planeras byggnadsinvesteringar i Umeå sammantaget uppgå till cirka 733 miljoner kronor.

Skellefteå

Förberedande arbeten för om- och nybyggnation enligt utvecklingsplanen kommer att fortsätta under planperioden. Några exempel på detta är flytt och anpassning för; Ögonmottagning med operation, Gynekologiskavdelning och Medicinskt öppenvårdsteam. En viktig del i det långsiktiga arbetet är att genomföra anpassningar för att tömma byggnad 102,103 och 110. Utifrån vårdverksamheternas målbild kan nästa steg tas i Skellefteås fastighetsutvecklingsplan.

För att säkerställa att de tekniska systemen fortsatt ska vara driftsäkra, kommer reinvesteringarna och säkerhetsrelaterade investeringar att uppgå till cirka 98 miljoner kronor under planperioden.

Under perioden 2022–2025 planeras byggnadsinvesteringar i Skellefteå sammantaget uppgå till cirka 798 miljoner kronor.

Lycksele

Förberedande arbeten för utveckling av Lycksele lasarett enligt fastighetsutvecklingsplanen kommer att fortsätta under planperioden. För att lasarettet ska få till förbättrade flöden planeras en transportlänk med verksamhetsytor mellan byggnad 101 och 105/108.

För att säkerställa att de tekniska systemen fortsatt ska vara driftsäkra, kommer reinvesteringarna och säkerhetsrelaterade investeringar att uppgå till 55 miljoner kronor under planperioden.

Under perioden 2022–2025 planeras byggnadsinvesteringar i Lycksele sammantaget uppgå till 162 miljoner kronor.

Övriga investeringar – Hälsocentraler, Folk tandvård & Folkhögskolor

Arbetet under 2022–2025 kommer även fortsättningsvis bestå i att fastställa en långsiktig utvecklingsplan, där målbilden en god och nära vård kommer att vara central. Denna kommer att verka som underlag inför kommande planperioder.

Investeringsmedel för en total översyn av Sävar Hälsocentral och Hörnefors Hälsocentral, är avsatt under planperioden, då akuta behov identifierats.

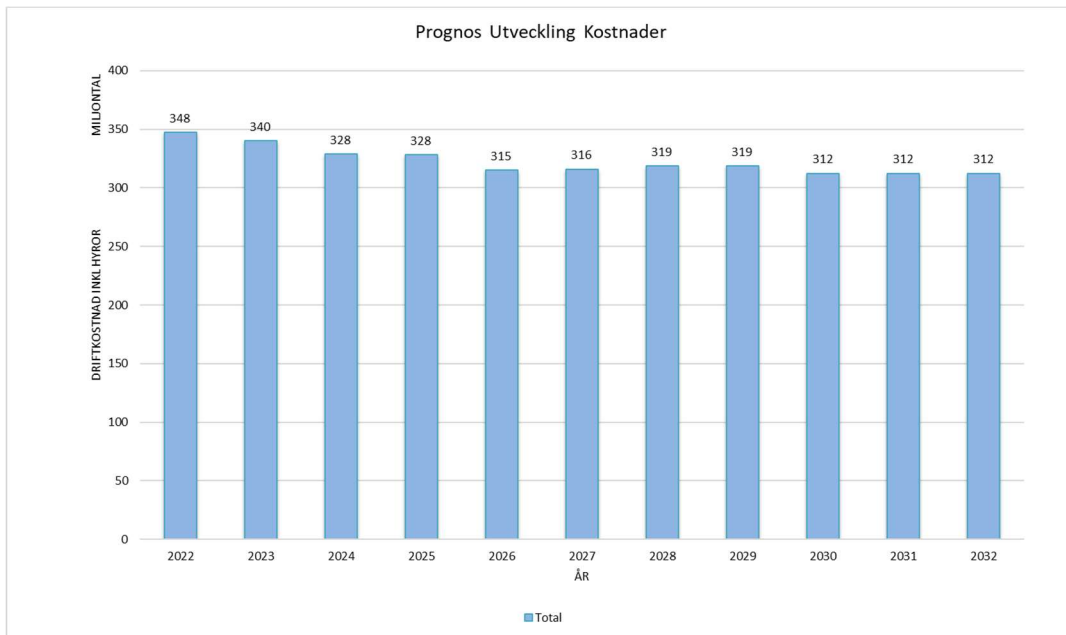
Under perioden 2022–2025 planeras byggnadsinvesteringar sammantaget uppgå till cirka 46 miljoner kronor. Övriga investeringar uppgår till 280 Mkr vilket även innefattar ospecificerade reinvesteringar och ospecificerade strategiska investeringar.

Prioriteringsarbete inför kommande planperioder

Det totala investeringsbehovet överstiger det som ligger i plan 2022–2025.

Utöver det som ligger i förslaget till investeringsplanen 2022–2025, har ett stort antal behov av fastighetsinvesteringar prioriterats bort. Dessa bortprioriterade behov uppgår till cirka 1 750 miljoner kronor och flyttas utanför planperioden.

Investeringsplanens påverkan på driftkostnader

Diagrammet visar prognos av totala driftkostnaden, exklusive avskrivningskostnader för regionens fastigheter över tid.

Totala driftkostnaderna kommer för år 2022 att öka, för att sedan minska över tid. Prognosen bygger på att den fastlagda fastighetutvecklingsplanen genomförs, att paviljonger och andra externa förhyrningar avslutas, att byggnader kan säljas eller rivas i takt med att nya byggnader och reinvesteringar blir färdigställda.

Risk- och konsekvensanalys

Prioriteringsarbetet för att ta fram en hållbar plan för kommande års investeringar innebär att investeringsbehov inte ryms inom planen för år 2022–2025.

Nedan följer en beskrivning av de främsta risker och konsekvenser som nedprioriteringen medför.

NUS Byggnad 23 (gamla psykiatrin): Stora delar av medicencentrum är planerade i byggnaden, eftersom byggnadens läge och funktion bidrar till bättre flöden och samband för slutenvården. Medicencentrum har mer än 49 000 patientkontakter per år, med cirka 350 medarbetare utspridda på 11 byggnader och cirka 20 våningsplan. Samordningsvinster med att samla verksamheten motsvarar besparingar på cirka 3–4 miljoner kronor. Förutom kortare gångavstånd för personal, skulle även patientkvaliteten förbättras. Om projektet inte kan komma igång år 2023 kommer dessutom 18 101 m² stå tomma i ytterligare 3 år, totalt 5 år. Förutom driftkostnaden för Byggnad 23 kommer driftkostnaderna för Byggnad 9c och Byggnad 24 samt paviljong 24 C att öka, eftersom man inte kan genomföra planerad rivning av 9C samt 24 och måste förlänga förhyring av paviljong 24 C. I Byggnad 9C finns dessutom BRO-problem. Effekten på investeringsramen är en ökning med 10 Mkr år 2023, 150 Mkr år

2024 och 280 Mkr år 2025. Då behoven 2026 och framåt är fortsatt höga är bedömningen att det inte är möjligt att minska planen 2026–2027 med motsvarande belopp utan det krävs en ren ramutökning under denna planperiod.

Ålidhems HC har cirka 21 000 listade patienter i en byggnad som inte planerats i den omfattningen. Ärende finns hos arbetsmiljöverket om trångboddhet. Utvecklingen av befolkningens mängd och den planerade utvecklingen i de östra stadsdelarna pekar på fortsatt högt tryck. Östra stadsdelarna växer med cirka 5 300 personer, vilket ger en prognos på en 25-procentig ökning på Ålidhems HC. En nybyggnad för cirka 65 Mkr samt anpassningar av befintlig hälsocentral med cirka 59 Mkr skulle till stora delar lösa problemen på hälsocentralen. Diskussioner förs både med kommunen och privata fastighetsaktörer om de är villiga att bygga en hälsocentral som regionen sedan hyr. Över tid är det dock billigare för regionen att bygga, men alternativet finns att ha en privat aktör både hyr och driver hälsocentralen.

Stora investeringsbehov för folkhögskolor har identifierats, framför allt Vindelns Folkhögskola. Risk för stängning av kök, BRO-problem, akuta fastighetsåtgärder är några exempel. Akuta åtgärder för 32 Mkr är identifierade och det långsiktiga investeringsbehovet är totalt cirka 130 Mkr enligt dagens storlek och verksamhet. Förvaltningschefen och nämnden har för avsikt att behålla etableringen i Vindeln men de inser även att dagens utformning/storlek inte håller och att de behöver komma ned i storlek. I arbetet med prioritering inför investeringsplaneringen har valet varit att lägga investeringsmedel på vårdverksamheten och dess fastigheter, inte folkhögskolorna. Konsekvensen blir således att medel inte finns avsatta för att åtgärda problemen i Vindelns Folkhögskola och risken är stor för nedstängning. Förslaget är att nämnd/förvaltningschef får i uppdrag att se över ytbehovet och att därefter föreslå en större investering.

I Lycksele är vårdavdelningar inom samma verksamheter placerade i olika plan i By 101. Ombyggnad skulle förbättra flöden och förutsättningar för moderna vårdavdelningar.

Vad gäller säkerhet/robusta sjukhus skulle klimatåtgärder i steriltförråd behöva genomföras. Detta för att klara hygienkraven från Vårdhygien vid värmebölja. I Skellefteå skulle det behövas parallella gassystem, eftersom kraven på en säker gasförsörjning inte uppfylls. I Lycksele skulle det behövas en reservvattenanläggning, eftersom kraven på en säker vattenförsörjning inte uppfylls. På NUS finns inte redundant vattenförsörjning där alternativet antagligen är att gräva in en anslutningsledning eller komma överens med Vakin om en taxa som motsvarar kostnaden. Diskussionerna kring detta är inte klara.

På Nus kommer Byggnad 28 och Byggnad 29 att kräva en utökning av reservkraftkapacitet och tillsammans med den investeringen och reinvestering av befintliga dieslar kan även reserv-värme erhållas. Noteras bör även att de nya MSB kraven som är under remiss kommer att driva på investeringskostnaderna bara för att uppnå den lägsta nivån (Bron).

Förslag till utökad investeringsplan 2022–2025

Tidigare planer har givit att investeringar i regionens fastigheter ska plana ut till 500 miljoner kronor år 2023 och framåt. Förslaget är att investeringsramen höjs redan år 2022 för att kunna genomföra projekt som har behov att prioriteras och bedöms kritiska för en ökad värdeeffektivitet, energieffektivitet och förbättrad arbetsmiljö.

De fyra topprioriterade behoven som inte ryms i befintlig plan är:

- Tidigareläggande av byggnad 23, livscykelrenovering och samlat medicinskt centrum.
- Nyetablering av hälsocentral på östra stadsdelarna i Umeå och förbättringar i Ålidhems hälsocentral för att möta det stora behovet.
- Folkhögskolan i Vindeln och dess problembild.
- Säkerhetsrelaterade investeringar för att möta kraven i MSB robusta sjukhus.

Ytterligare beredning av dessa prioriterade behov kommer att ske under kvartal 1 2021 och i april sker åiterrapportering av möjliga lösningar inför rambeslut i juni. Totalt föreslås en utökning över planperioden 2022–2025 med 578 miljoner kronor.

Tidigareläggande av byggnad 23, livscykelrenovering och samlat medicinskt centrum

Utifrån befintlig plan 2022–2025 ligger starten av livscykelrenovering i byggnad 23 i kommande planperiod 2026–2029. I den föreslagna investeringsplanen är projektet tidigarelagt, det vill säga start år 2023.

Avsikten är att skapa ett medicinskt centrum med verksamhetsnära aktörer såsom infektionskliniken, reumatologisk mottagning och medicincentrum. Verksamheterna är idag spridda på 11 byggnader och cirka 20 våningsplan vilket skapar dåliga patient- och verksamhetsflöden som i sin tur skapar ineffektivitet med bland annat långa gångtider för läkarna.

Genom att tidigarelägga investeringen 2 år ges möjlighet att effektivisera flöden och resursanvändning för de verksamheter som planeras att verka i byggnad 23 motsvarande 3–4 Mkr/år.

Effekten på investeringsram/plan en utökning år 2023 med 10 Mkr, år 2024 med 150 Mkr, år 2025 280 Mkr och resterande 180 mkr ligger utanför planperioden år 2026.

Nyetablering av Hälsocentral på Östra stadsdelarna i Umeå och förbättringar i Ålidhems hälsocentral

Nyetablering Hälsocentral Tomtebo: Ålidhems HC är byggt 1983 för 12 000 listade patienter och 38 medarbetare. Idag är det 22 000 listade patienter och 100 medarbetare och mer än 73 000 patientkontakter per år. Arbetsmiljöverkets föreläggande är att åtgärda trångboddhet. Utvecklingen av befolkningens mängd och den planerade

utvecklingen i de östra stadsdelarna pekar på fortsatt högt tryck. En nybyggnad för 65 mkr skulle till stora delar lösa Ålidhems problembild.

Effekten på investeringsram/plan en utökning år 2022 15 Mkr och år 2023 med 50 Mkr

Folkhögskolan i Vindeln

I Vindelns folkhögskola finns sedan en tid kända BRO problem och tekniska problem. De tekniska bristerna har lett till att driftskostnaden är i särklass den högsta per kvadratmeter i länet. Akuta behov för cirka 32 Mkr för att åtgärda de direkta problemen och cirka 125 Mkr för att lösa hela livscykeln. Driftstopp från arbetsmiljöverket riskeras under kommande år. Förvaltningschef och nämnd har för avsikt att behålla etableringen i Vindeln men ser att dagens utformning/storlek inte är hållbar och folkhögskolan behöver komma ned i storlek.

Effekten på investeringsram/plan en utökning år 2022 med 60 Mkr.

Säkerhetsrelaterade investeringar för att möta kraven i MSB robusta sjukhus

Investeringar gällande Robusta sjukhus, del av MSB riktlinjer/krav. På NUS finns idag inte redundant vattenförsörjning till NUS, åtgärder för att komma tillrätta med detta behövs genomföras. Byggnad 28 och byggnad 29 på NUS kommer att kräva en utökning av reservkraftkapacitet och tillsammans med den investeringen och reinvestering av befintliga dieslar kan även reserv-värme erhållas.

Effekten på investeringsram/plan en utökning år 2022 med 13 Mkr.

Inklusive de fyra topprioriterade behoven uppgår investeringsutgifterna under perioden till 2 702 miljoner kronor, av dessa är 2561 miljoner kronor ännu inte beslutade projekt.

Investeringsplan Fastighet, förslag	2022	2023	2024	2025	Totalt
Totala investeringar, mkr	712	560	650	780	2 702
Varav strategiska investeringar	509	376	376	433	1 694
Varav reinvesteringar/säkerhet	203	184	274	347	1 008

Investeringar MT 2022–2025

Investeringsplan MT	2022	2023	2024	2025	Totalt
Totala investeringar, mkr	140	140	140	140	560
Varav strategiska investeringar	16	10	10	22	58
Varav reinvesteringar	124	130	130	118	502

Investeringsplanen år 2022 för medicinteknisk utrustning uppgår till 140 miljoner kronor varav 124 miljoner kronor avser reinvesteringar och 16 miljoner kronor avser strategiska investeringar. Totalt för planperioden uppgår investeringsutgifterna till 560 miljoner kronor.

Totala anskaffningsvärdet för regionens befintliga medicintekniska utrustning uppgår till cirka 1,6 miljarder kronor. Med en teknisk livslängd på 8–10 år är behovet 150 - 180 miljoner kronor per år för reinvesteringar och till detta kommer beslutade utökningar och strategiska satsningar. För år 2020 var utrustningar till ett inköpsvärde av 700 miljoner kronor äldre än åtta år. Om utrustningar används utanför den avsedda tekniska livslängden leder detta i allmänhet till ökade tekniska driftkostnader och kan också leda till ökad risk för patientsäkerhetsincidenter.

Under år 2020 har arbetet med en ny investeringsprocess startat upp med bland annat långsiktiga planer för ersättningsanskaffning, vilket under kommande planeringsperiod kommer att kunna medföra bättre standardisering av utrustning och samlade upphandlingsavtal. Med denna samordning kommer reinvesteringarna att i högre grad kunna genomföras enligt ursprunglig tidplan.

Nedan en sammanställning över större investeringsobjekt som ingår i investeringsplanen för åren 2022–2025.

Bild- och funktionsmedicin

- PET-CT
- Röntgenangiografisystem
- Röntgenapparater C-bågar
- MR-system, forskning
- MR-system, kliniska
- SPECT-CT

Cancercentrum

- Linjäraccelerator

- Dosplaneringssystem och anskaffning av verifieringssystem
- MR-dosplanering (ers PET-MR)

Laboratoriemedicin

- Koagulationsinstrument
- Digital Patologi
- NGS, DNA sekvensanalysator
- Hematologi
- Odlingsautomation
- Automation Histologi
- Automatiserad LC-MS
- Prepareringsrobot DNA

Kirurgcentrum

- Endoskopiutrustning

Hjärtcentrum

- Coronaangiografi lab
- Röntgenomlysningsutrustning

Anestesi-operation och intensivvård

- Vändbord
- Diatermiapparater
- Rökevakueringsystem
- Patientpendlar

Akutsjukvården

- Ersättning av ambulanser

Barn och ungdomscentrum

- Transportkuvös, flyggodkänd

Investeringar som berör många verksamheter

- Desinfektions-, sterilutrustning
- Patientövervakningsutrustning
- Ultraljudapparater

Investeringsplanens påverkan på driftkostnader

Planerade investeringar i medicinteknisk utrustning fokuserar framförallt på ersättningsinvesteringar, vilket medför marginell påverkan på driftkostnader. Behovet är dock stort även för expansioner/utökningar i medicinteknisk utrustning, där

driftpåverkan är större i form av serviceavtal och reservdelar. Genom att fortsätta reinvestera i utrustning vars tekniska livslängd gått ut, ökar chansen att behålla driftkostnaden på en jämn nivå.

Risk- och konsekvensanalys

Behovet av Medicinteknisk utrustning inom hälso- och sjukvården är kanske större än någonsin, bland annat till följd av en åldrande befolkning samt ett ökat vårdbehov. Totalt investeringsbehov för medicinteknisk utrustning uppgår exempelvis för år 2021 till 246 miljoner kronor vilket är betydligt högre än de planerade investeringsutgifterna på 160 miljoner kronor. Den tekniska utvecklingen medför säkrare behandlingsmetoder men även effektiviserade vårdprocesser. En risk med att inte ersätta gammal utrustning är att driftkostnader kan öka i form av reservdelar och service. En annan risk är att produktionen försämras med ökade kötider som följd, samt att patientsäkerheten riskerar att försämras.

Investeringar IT 2022–2025

Investeringsplan IT	2022	2023	2024	2025	Totalt
Totala investeringar, mkr	69	30	30	30	159
Varav strategiska investeringar	26	5	5	5	41
Varav reinvesteringar/säkerhet	43	25	25	25	118

Investeringar inom IT uppgår för planperioden till totalt 159 miljoner kronor. Av dessa avser 41 miljoner kronor strategiska investeringar medan 118 miljoner kronor avser reinvesteringar.

Under planperioden är det fortsatt fokus på digitalisering av regionens interna arbetsprocesser, ökning i mobilt arbetssätt och invånartjänster. Detta kräver tillsammans med ökat behov av lagringskapacitet, fortsatta investeringar i modernisering av infrastrukturen, framförallt server, nät- och säkerhetskomponenter. Renovering, om- och tillbyggnation av lokaler förväntas under den kommande perioden driva på behovet av modernisering och komplettering av infrastruktur och komponenter kopplade till konferenssystem.

För att skapa förutsättningar för ett långsiktigt och modernt digitalt stöd krävs fortsatt stora systeminvesteringar för att möta förändrade och effektivare vårdprocesser. Arbetet med införande av nytt vårdsystem. Framtidens Vårdinformationsstöd kommer under 2021–2023 delvis att bestå av delbetalningar för nytt kärnsystem, grundimplementation samt tillägg och anpassningar.

Investeringsplanens påverkan på driftkostnader

Investeringsplanen förväntas ha en positiv nettoeffekt på driftkostnaderna. Investeringarna förväntas långsiktigt skapa förutsättningar för minskade driftkostnader, främst när det gäller personalkostnader inom regionen. På den underliggande nivå kan investeringarna ge ökade driftkostnader i form av ökade kostnader för support, underhåll och förvaltning. Dessa kostnader beräknas dock mötas av minskade kostnader när åldrande system fasas ut och nya arbetssätt införs. Under en övergångsperiod beräknas kostnaden för gamla och nya system att överlappa varandra. Det innebär en tidsförskjutning innan full effekthemtagning uppnås avseende driftkostnader.

Risk- och konsekvensanalys

För att klara regionens framtida utmaningar och säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi är digitalisering en viktig del när det gäller att hitta nya effektiva processer och arbetssätt som kan öka regionens kostnadseffektivitet men också medverka till ökad kvalitet och service för invånarna i regionen. En följd av uteblivna investeringar är ökade driftkostnader och sämre service till regionens vårdtagare och invånare. Att kontinuerligt göra reinvesteringar när det gäller infrastrukturen är viktigt för inte riskera kvalitets- och effektivitetsförluster som kan uppstå med infrastruktur som närmar sig slutet av "livscykeln". Samtidigt behöver investeringar göras för att hantera ökade volymer och nya krav som modernt IT stöd ställer på infrastrukturen. Det gäller främst nät och säkerhet. När det gäller uppskattad kostnad för planerade investeringar kan dessa påverkas av förändringar i Hälso- och sjukvårdens behov av digitalisering, regionens fastighetsinvesteringar och marknadens utveckling.

En tydlig trend på marknaden är att IT leverantörer "paketerar" sin försäljning på ett annat sätt än tidigare. Trenden är att erbjuda IT som en tjänst. Det innebär ett minskat investeringsbehov av IT produkter, men ökade driftkostnader för att köpa IT som en tjänst. Marknadens utveckling innebär också ett ökat behov av att investera i infrastruktur enligt ovan.

Förslag till utökad investeringsplan 2022–2025

I tidigare planering var IT:s investeringsutgifter 30 miljoner kronor från år 2023 och framåt. Då det uppstått en förskjutning i utbetalningsplanen i ett pågående projekt bedöms det verksamhetskritiskt att IT:s investeringsplan ökas med 14 miljoner kronor år 2023. Ytterligare prioritering i befintlig plan för att rymma den ökade utgiften år 2023 bedöms inte möjlig då de tidigare planerade investeringsutgifterna för år 2023 redan var hårt nedprioriterade.

Investeringsplan IT, förslag	2022	2023	2024	2025	Totalt
Totala investeringar, mkr	69	44	30	30	173
Varav strategiska investeringar	26	14	5	5	50
Varav reinvesteringar/säkerhet	43	30	25	25	123

Investeringar Hjälpmedel 2022–2025

Investeringsplan Hjälpmedel	2022	2023	2024	2025	Totalt
Totala investeringar, mkr	29	29	29	29	116
Varav strategiska investeringar	0	0	0	0	0
Varav reinvesteringar/säkerhet	29	29	29	29	116

Investeringar inom Hjälpmedel uppgår under planperioden till 116 miljoner kronor.

Investeringar Regional utveckling 2022–2025

Investeringsplan Regional utveckling	2022	2023	2024	2025	Totalt
Totala investeringar, mkr	1	1	1	1	4
Varav strategiska investeringar	0	0	0	0	0
Varav reinvesteringar/säkerhet	1	1	1	1	1

Investeringar inom Regional utveckling avser främst inköp av konst inom ramen för regionens konstverksamhet. I övrigt ligger i planen även inköp av självutlåningsdiskar till sjukhusbiblioteken i Lycksele och Umeå samt reinvesteringar i teknik för filmverksamheten.

Bilaga: Investeringsplan per investeringsområde

Investeringsplan fastighet 2022–2025, Mkr

Investeringsobjekt Mkr	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Totalt investeringsplan 2022–2025
Strategiska investeringar					
NUS by 28 psykiatrilokaler	85	0	0	0	85
2111660 Lycksele lasarett transportlänk mellan 101 och 105/108	83	3	0	0	86
NUS By 5A vån -1,0,1,4,5,6 (KFC, KTC/RV)	62	0	0	0	62
NUS By 10F, plan 5	26	4	0	0	30
NUS By 10F, plan 6+ projektering hela byggnaden 39 milj/våning.	21	9	0	0	30
NUS By 10F, plan 4	20	10	0	0	30
Strategiska Investeringar	20	20	20	20	80
Sävar HC	20	15	0	0	35
Skellefteå By 106 anpassning gyn avd	18	0	0	0	18
Fastighetsåtgärder i utrustningsprojekt Leif	10	10	0	0	20
NUS By 26 våning 3 och 2 Geriatriken 1 och 4	9	0	0	0	9
Skeå rivning plus nya huskroppar enligt fastighetsutvecklingsplan	9	117	273	253	652
LY By 102 verksamhetsanpassningar mottagningar	8	0	0	0	8
NUS By 6M Anpassning för patologi	6	0	0	0	6
Hörnefors HC & TV	5	5	0	0	10
Lycksele by 109 anpassning för Uva	5	0	0	0	5
NUS By 20 F-vis	5	0	0	0	5
NUS By26 våning 1 neurorehab	5	0	0	0	5
NUS BY26 Våning 1 Strokeavd	4	0	0	0	4
NUS By10,26 och By10F NHHHC	4	0	0	0	4
Lycksele By 109 anpassning för akutmottagning	1	7	0	0	8
NUS By 10 C,D,E våning 0	0	0	0	30	30
NUS By 10 C,D,E våning 1	0	0	0	30	30
NUS By 10 C,D,E våning 2-3	0	0	0	90	90
NUS By 10F, plan 0	0	30	0	0	30
NUS By 10 C,D o E våning 4	0	11	45	0	56
NUS By 10F, plan 1	0	30	0	0	30
NUS By 10F, plan -1 renovering omklädningsrum	0	15	0	0	15
NUS By 10F, plan 2	0	30	0	0	30
NUS By 27 Centralkassa	0	1	0	0	1
NUS By 2B Anp akuten 2023	0	5	0	0	5
NUS Cykelgarage utanför Byggnad 6M	0	2	0	0	2
Skellefteå allm Geolager anslutningspunkter	0	2	28	0	30
Totalt strategiska investeringar	434	326	366	423	1549

Reinvesteringar					
NUS Reservkraft, reservvärme, ny fjärrvärmecentral (2111005)	37	0	0	0	37
Reinvesteringar Gula byggnader "kudde"	38	54	30	30	152
Reinvesteringar	30	30	30	30	120
SKE By 105, 106 Fönster och fasad	11	11	0	0	21
Skellefteå By 105 Yttertak	10	0	0	0	10
NUS By 1A, 3A Relining avloppsnät i mark, Gjuten sula	9	0	0	0	9
NUS By6 A-J sanering ca 20 kyl/frys rum	6	0	0	0	6
SKE By 117 Relining	3	0	0	0	3
Skellefteå Uppgradering styrsystem, Ducar	2	0	0	0	2
1111719 Lse lasa by 105, 106, 102 proj nya tak o fläktrum	2	9	24	0	35
SKE By 120 Relining	2	0	0	0	2
Skellefteå By 207 Ny livscykel	2	0	0	0	2
Sorselegården	2	0	0	0	2
NUS Ledningsnät kall- och varmvatten	2	0	0	0	2
Lycksele By 104 Storköksutrustning	1	1	0	0	2
NUS Kraftförsörjning stationer	1	16	4	0	21
Skellefteå By 117 Renovering Iva,Uva	1	13	14	0	28
Skellefteå Storköksutrustning	1	1	1	0	3
Lycksele By 104 Takbyte och Ventilation, stambyte	1	11	2	0	14
LY By 101	0	0	0	3	3
Lycksele By 113 Tak (låg del)	0	0	2	0	2
NUS By 23 våning -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, ink anpassning av utflytt	0	0	0	10	10
NUS Station G	0	1	13	0	14
NUS Station H by 18	0	10	0	0	10
Skellefteå By 106 Yttertak	0	10	0	0	10
Skellefteå By 119 Yttertak	0	0	0	0	0
Skellefteå By 120 Yttertak	0	1	14	0	15
Totalt reinvesteringar	159	167	134	73	534
Säkerhetsrelaterade investeringar					
NUS Serverhall by 23 till by 2-4	15	0	0	0	15
Sprinkler reservoar (varav 3mkr för själva anläggningen. Dvs exkl mark- o byggnadsarbeten)	4	0	0	0	4
NUS Syntetluftsanläggning	4	0	0	0	4
NUS By 10A Installation av UPS-kraft till CT-kamera	2	0	0	0	2
NUS Skyfallsskydd	2	0	0	0	2
Skellefteå allm Kallelsesignalsystem	1	0	0	0	1
Dagvatten serv. Kristallgropen skyfallsskydd	0	7	0	0	7
NUS By 6M UPS NK021 + batterier	0	0	0	4	4
Totalt säkerhetsrelaterade investeringar	28	7	0	4	38
Investeringsplan totalt	621	500	500	500	2121

Investeringsplan MT 2022–2025, Mkr

Investeringsobjekt Mkr	Plan				Totalt investeringsplan 2022–2025
	2022	2023	2024	2025	
Strategiska investeringar					
Laboratoriemedicin	12	0	0	0	12
BFM	4	0	0	0	4
Cancercentrum	0	0	0	22	22
Ospecificerat	0	10	10	0	20
Totalt strategiska investeringar	16	10	10	22	58
Reinvesteringar					
BFM	67	33	44	25	169
Hjärtcentrum	15	0	0	0	15
Region	12	5	4	4	25
Cancercentrum	8	22	19	0	48
Barn och ungdomscentrum	6	0	0	0	6
Tandvård	5	8	8	8	28
Akutsjukvård	5	3	5	3	15
AnOpIVA	3	13	0	0	16
Laboratoriemedicin	2	0	0	0	2
Medicincentrum	1	1	0	0	2
Ospecificerat	1	40	51	78	170
Neuro-, huvud-, och halscentrum	0	7	0	0	7
Totalt reinvesteringar	124	130	130	118	502
Investeringsplan totalt	140	140	140	140	560

Investeringsplan IT 2022-2025, Mkr

Investeringsobjekt Mkr	Plan				Totalt investeringsplan 2022–2025
	2022	2023	2024	2025	
Strategiska investeringar					
Vårdsystem	20	0	0	0	20
Övriga Strategiska investeringar	6	5	5	5	21
Totalt strategiska investeringar	26	5	5	5	41
Reinvesteringar					
Nät och IT säkerhet	25	16	16	16	73
Videokonferens /AVK	3	3	4	3	14
Server/lagring	12	5	5	5	27
Övriga reinvesteringar < 1mkr	3	0	0	1	4
Totalt reinvesteringar	43	25	25	25	118
Investeringsplan totalt	69	30	30	30	159

